

Grindsted Kirke. Konfirmation af hold fra Vestre Skole.

Fredag d. 17. maj 2019 kl. 10.00.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til 4. søndag efter påske, Joh. 16,5-15, 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 749 "I østen stiger solen op".

DDS 29 "Spænd over os dit himmelsejl".

Prædiken.

DDS 478 "Vi kommer til din kirke, Gud".

Konfirmation.

"100 salmer" nr. 851 "Hvem er Gud?"

DDS 192 "Hil dig, Frelser og Forsoner!"

Tekstlæsninger.

Denne hellige lektie skriver profeten Ezekiel: Dette siger Gud Herren: »Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre. Jeg fjerner stenhjertet fra jeres krop og giver jer

et hjerte af kød. Jeg giver jer min ånd i jeres indre, så I følger mine love og omhyggeligt holder mine bud. I skal bo i det land, jeg gav jeres fædre; I skal være mit folk, og jeg vil være jeres Gud.« (*Ezekiels Bog 36,26-28*).

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus sagde: »Nu går jeg til ham, som har sendt mig, og ingen af jer spørger mig: Hvor går du hen? Men fordi jeg har talt sådan til jer, er jeres hjerte fyldt af sorg. Men jeg siger jer sandheden: Det er det bedste for jer, at jeg går bort. For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer; men når jeg går herfra, vil jeg sende ham til jer. Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom. Om synd: at de ikke tror på mig; om retfærdighed: at jeg går til Faderen, og I ser mig ikke længere; om dom: at denne verdens fyrste er dømt. Jeg har endnu meget at sige jer, men det kan I ikke bære nu. Men når han kommer, sandhedens ånd, skal han vejlede jer i hele sandheden; for han skal ikke tale af sig selv, men alt, hvad han hører, skal han tale, og hvad der kommer, skal han forkynde for jer. Han skal herliggøre mig, for han skal tage af mit og forkynde det for jer. Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit og forkynde det for jer.« (*Johannesevangeliet 16,5-15*).

Prædiken.

Da jeg var i konfirmationsalderen, rendte pigerne i min klasse rundt med nogle bøger, som vi drenge helst skulle få øje på, så vi kunne spørge til indholdet. Det gav nemlig pigerne mulighed for at gøre sig interessante. ”Det er en hemmelighed,” svarede de og gemte bøgerne bag deres rygge. Vi nåede dog at se, at nogle af bøgerne var forsynet med små låse, der næppe kunne forhindre en nysgerrig læser i at åbne bogen, men som

understregede det hemmelige ved indholdet. Man forstod, at det var pigernes dybeste tanker, der stod på siderne; overvejelser om livet og døden, om hvilken dreng i klassen, der var sødest, og om hvorfor forældre absolut skulle være så idiotiske. Nogle af overvejelserne var nedskrevet på vers, for enhver teenagepige med respekt for sig selv ved, at hjerte rimer på smerte, og så kan det vel ikke være så svært at sætte tilværelsen på en velklingende formel. Udeblev inspirationen mod forventning, kunne man altid kaste sig over små velkendte digte som:

”Roser er røde,
violer er blå.
Jordbær er søde,
og du er ligeså.”

Eller man kunne for 117. gang skrive ordene ”lev” og ”vel” på kryds ad hinanden. Det så nu engang både kønt og en smule avanceret ud.

Klassens piger kunne i timevis hviske, tiske og vise hinanden det, de havde skrevet. De kopierede fra hinanden og følte sig temmelig modne i forhold til os drenge, der vist stadig legede med glaskugler og hønseringe, og i hvert fald stadig fór i flæsket på hinanden, når der faldt en fornærmende bemærkning. Men selvom pigerne kunne bruge så meget tid på deres poesi- og dagbogsnotater, tror jeg faktisk, at de skrev deres allerdybeste tanker ned helt andre steder, for når hjerte virkelig rimer på smerte, er det ikke noget, man flirter med. Man udstiller ikke sin egen sorg eller desperation. Den forsøger man tværtimod at holde skjult. Problemet er bare, at man ikke bør gøre nogle af delene. Er man ked af det, skal man hverken fortælle det til hvem som helst eller klappe helt i som en østers. Man skal finde en enkelt eller to, man stoler på, og så fortælle dem om det. Måske kan de oven i købet hjælpe, så det problem, man bakser med, bliver løst.

I det stykke fra Johannesevangeliet, som jeg læste højt lige før, er der både hjerte og smerte på spil. Jesus forudsiger sin død, og det er jo ikke ligefrem noget, der skaber feststemning. Derfor konstaterer han: ”Fordi jeg har talt sådan til jer, er jeres hjerte fyldt af sorg.”

Når nogen sørger, forsøger man at trøste dem. Det kender I konfirmander helt sikkert godt. Når I er kede af det, kan både jeres venner og jeres forældre se det på jer, og så forsøger de at gøre jer glade igen. Det er ikke altid så ligetil, men bare det, at de gør forsøget, letter sorgen en smule.

Jesus forsøger også at trøste disciplene, men han virker ikke særlig god til det. ”Det er det bedste for jer, at jeg går bort,” påstår han. Men – helt ærligt – hvor mange af jer ville tro på det, hvis jeres ven, lærer, far eller mor sagde, at de ville lade sig slå ihjel, fordi det nu engang var det bedste for jer?

Jesus forklarer dog, hvad han mener: ”For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer; men når jeg går herfra, vil jeg sende ham til jer.”

Man kan ligefrem høre på betegnelsen ”Talsmanden”, at det er én, der taler ens sag; én, der forsvarer og beskytter én – faktisk ligesom en ven, en lærer, en far eller en mor.

Men hvad er det for en Talsmand, Jesus henviser til? Hvem er det, der kan overtage hans plads? Hvis I konfirmander tænker lidt efter, giver svaret sig selv. I løbet af de sidste otte måneder har I sagt trosbekendelsen i kor med mig, så I ved, at vi bekender troen på den treenige Gud. At Gud er treenig betyder, at han forbliver den samme, selvom han fungerer på forskellige måder. Han er både Fader, Søn og Helligånd, eller – med andre betegnelser – Skaber, Jesus Kristus og Talsmand. Gud er ikke bundet af særlige rammer, men kan være til stede synligt såvel som usynligt. Synlig blev han, da han lod sig føde som mennesket Jesus fra Nazaret. Som Helligånd er han derimod usynlig. Man kan sige, at Helligånden er den side af Gud, der – uden at vi nødvendigvis bemærker det - kan overbevise os om, at noget kan være sandt, selvom det er uforklarligt. For eksempel var det uforklarligt, at det skulle være godt for disciplene,

at Jesus døde, men det viste sig at være sandt, fordi hans død var Guds måde at vise, at han vil gå gennem ild og vand – ja, selv gennem død – for os.

Helligånden er den, der viser os nye synsvinkler på det ubegribelige. Han taler vores sag, idet han viser os nye veje. I vore dage har mange svært ved at tro på Gud, fordi de mener, at man for eksempel også skal tro, at han skabte universet på seks dage. Det har konfirmanderne og jeg brugt en del tid på at tale om. Det står naturligvis enhver frit at tro, at Gud vitterlig byggede hele universet op på en lille uges tid, men man kan også forstå den gammeltestamentlige skabelsesberetning som en myte, hvis hensigt ikke er at fortælle, *hvordan* men *hvorfor* skabelsen fandt sted.

I den gamle historie beskrives Gud som initiativtager til universets tilblivelse. Skabelsen fandt altså sted, fordi Gud ønskede det. Han ønskede, at livet skulle blive til og udfolde sig. Myten slår fast, at Gud opfyldte sit ønske, men det betyder ikke, at man skal hænge sig i, hvordan han bar sig ad. Et forsøg på at besvare det spørgsmål kan man overlade til naturvidenskaben. Det bud, myten kommer med, virker i hvert fald ikke særlig overbevisende, hvis man spørger mig. For eksempel er det underligt, at lyset bliver til den første dag, men at solen og månen først skabes på fjerdedagen. Dette afslører, at teksten ikke er ment som en naturvidenskabelig rapport om universets skabelse, men som en myte, der peger på Gud som livets udgangspunkt.

Man kan altså sagtens tro, selvom man ikke tager alt, hvad der står i Bibelen, bogstaveligt, og måske er det ligefrem Helligånden, der inspirerer med nye synsvinkler på de gamle tekster. På den måde kan man sige, at Talsmanden taler vores sag, så vi ikke forkaster troen som ubegribelig, men tværtimod griber den, fordi den ikke kun kan anskues på én måde.

Hvis vi vender opmærksomheden mod den gammeltestamentlige tekst, jeg læste fra alteret, bliver det endnu tydeligere, at ikke alle bibelske tekster skal forstås bogstaveligt. I udplukket fra Ezekiels Bog siger Gud: ”Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre. Jeg fjerner stenhjertet fra jeres krop og giver jer et hjerte af kød.”

Hvis det skulle forstås bogstaveligt, ville vi alle være døde, for et hjerte af sten kan ikke slå. Hjertet er som bekendt en muskel, der pumper blod ud i kroppen. Stopper hjertet, ophører også livet. Derfor har vi allerede det hjerte af kød, Gud siger, at han vil erstatte stenhjertet med. Med andre ord er det noget værre sludder, Gud siger – hvis teksten altså er ment bogstaveligt. Men det er den ikke.

Når den gamle profettekst anvender beskrivelsen af et menneske med et stenhjerte, er der ikke tale om en nøgtern beskrivelse af faktiske forhold, men om et sprogligt billede. Mennesket med stenhjertet - skal vi forstå - er en følelseskold skiderik. Selvom vi udmærket ved, at følelserne ikke sidder i hjertet, forbinder vi alligevel de to ting med hinanden. Det er derfor, at hjerte rimer på smerte. Men et hjerte af sten kan ikke føle noget. Når et hjerte forstener, er det en tragedie, og den vil Gud altså rette op på ved at vække den følelseskoldes varme følelser.

Varme følelser var også, hvad der kendetegnede Jesus. Hans følelser for os var så varme, at han gik i døden for at gavne os. Det gjorde han ikke, fordi han var småforelsket i os. Han skrev ikke små kærlighedsdigte i en aflåst poesibog. Et centralt budskab i kristendommen er, at Gud elsker os på trods; på trods af vores følelseskolde stenhjerner, der får os til at vende ryggen til dem, der lider nød. Ved selv at elske os opbløder han de hårde hjerter, så vi får større overskud til andre end os selv og vore nærmeste. Det er nemlig meget lettere at elske andre, når man selv er elsket. Men at elske er ikke at fylde den ene poesi- eller dagbog efter den anden med små, rimede betragtninger. At elske er at være til for andre, for eksempel ved at trøste de sørgende. Det var den opgave, Jesus sagde, at Talsmanden ville påtage sig. Men det er også en opgave, vi hver især skal tage på os, så flest mulige forstenede hjerter kan blive skiftet ud med hjerter af kød.

Amen.